

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemani velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) vsprejema upravništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 282.

V Ljubljani, v soboto 7. decembra 1895.

Letnik XXIII.

Kdo je prijatelj delavcev?

Ta teden, dne 1. dec. je prinesel soc. demokratični „Delavec“ v svoji 27. številki pod naslovom „Kljun osrečevalec slovenskega naroda“ iz proračunskega odseka v državnem zboru to-le poročilo:

„Bila je debata o povišanju plač v c. kr. tobačnih tovarnah, pri kateri se je „ljudski zastopnik“ Kljun naslednje izrazil: „Plače v tobačnih tovarnah se morajo vedno ravnati po plačah dotične dežele ali okraja, ker bi delavci radi dobrih plač le silili v tobačne tovarne in drugim obrtom, posebno pa poljedelstvu primanjkovalo delavnih močij. — V Ljubljani se je celo vložila prošnja na deželni zbor, da se mora od vlade zahtevati, da se ne vsprejemajo delavci iz ljubljanske okolice v tobačno tovarno.“

„Delavec“ seveda temu poročilu priklada svoje socijalistične zabavljice, — surovo kot vselej.

Dne 3. decembra je pricapljal za „Delavcem“ — „Slovenski Narod“. Opozarjamo, da je bila seja proračunskega odseka, v kateri je poročal poslanec Klun, že dne 13. novembra in „Slovenski Narod“ je še-le dne 3. decembra prišel na to. Kar brž je porabil „Delavčev“ notico in jo po svoje prikrojil pod naslovom „Klun — prijatelj delavcev“. V nji piše tako-le:

„Naša katoliška stranka kaj rada naglašala svoje prijateljstvo za delavce. Seveda, kdor pazno zasleduje njeno delovanje, pač ve, da ni veliko resnice na tej prijaznosti. Najbolje je pokazal te dni nje vodja gospod kanonik Klun. Ko je bila v proračunskem odseku razprava o tobačnih tovarnah, so nekateri poslanci tudi omenili potrebo, da se zboljšajo plače delavkam v teh tovarnah. Temu se pa ni uprlo nikdo drugi, kakor vodja katoliške stranke kranjske gosp. Klun, češ, da bodo potem vsa dekleta drla v tovarne, če bodo bolje plačane, in ne bodo mogli drugi dobiti dekel in delavk. Omeniti pa moramo, da je strah gospoda Kluna popolnoma neopravičen, kajti število v tobačnih tovarnah je omejeno in bi se jih z zvišanjem plače tudi nič ne zvišalo. Tobane delavke, ki so pri katoliškem društvu delavk, naj bi to stvar dobro premislile, da bi vedele, kakšni njih prijatelji so gospodje, ki navadno toliko govore o svoji skrbi in naklonjenosti delavskemu stanu.“

To je vzbudilo po pravici grozno razburjenost mej delavci in delavkami v tobačni tovarnici. Ubogi delavci, družinski očetje, ki po težkem deseturnem delu zaslužijo — 75 kr. na dan, so morali čutiti očitane, da so njihove plače predobre, kot najgorjo zaušnico na blede, upalo lice in delavke, ki vsled akordnega dela napenjajo svoje sile pri delu večkrat nečloveško, da si zaslužijo nekaj goldinarjev na teden, morajo vskipeti, če jim kedo še te krajcarje oponaša.

Za Ljubljano je gotovo, da moški dninarji niso, razven pri mestu, nikjer tako slabo plačani, kakor v tobačni tovarnici. Poleg tega poznamo iz te tovarnice še drugih pomanjkljivosti dovolj. Tako so n. pr. na mestu uradnikov še nedavno rabili izšolane delavce in tudi te so plačevali po 75 kr. in primerilo se je, da so necega tacega delavca, ki je več let v splošno zadovoljnost delal v tovarniški pisarni, postavili kar najedenkrat mej druge dninarje, češ zate v pisarni ni več posla.

Sramotno je, če država ne skrbi za svoje delavce in če jih celo bolj izkorišča, nego zasebniki. In če bi se sedaj, ko so s tisočaki plačani uradniki dobivali in še dobivajo doklado, sedaj, ko je v Ljubljani stanovanje in hrana mnogo dražji nego preje, sedaj ko so tuji delavci služili na dan po 2 gold. in še več, če bi se sedaj kedo vstavljal zvišanju delavskih plač, potem bi tacega človeka morali imenovati naravnost — zakletega sovražnika vsake pravičnosti.

Zato umevamo strastveno razdraženost delavcev in delavk in jim je ne zamerimo. Socijalni demokrati in njihovi bratci naši liberalci so jim strasti še dražili. Raznašale so se najčudnejše novice, češ da je poslanec Klun 12.000 gld. ki so se imeli razdeliti mej delavce in delavke v ljubljanski tobačni

tovarnici, „odjedel“ s svojo besedo, da je zahteval, naj se jim plača še zmanjša itd.

Vedeli smo za to in hoteli smo priti vsi stvari na sled; na „Delavčev“ in po njem posneto „Narodovo“ besedo nismo mogli verjeti, ker sta ta dva že mnogokrat se izkazala, da sta mojstra v obrekovanju in lažeh. Obrnili smo se na Dunaj in od tam smo dobili poročilo tobačnega poročevalca v dotični odsekovi seji. Vsak je lahko dobi pod štev. 1280 prilog k stenografičnem zapisniku državnega zbora (11. seja 1895). Tam so proračunjeni za prihodnje leto tobakovi troški in dohodki. Res je tudi gevor o zboljšanju delavskih plač, toda ravno narobe, nego pišeta „Narod“ in „Delavec“. Pri troških za izdelovanje je priporočal poročevalec, naj se potroši 300.000 gld. in pristavil: „Ta svota je zato določena, da se v obilni meri času primerno zboljšajo plače, kar je v družabno-političnem oziru velikega pomena in kar more le odobravati visoka zbornica.“

Poslanec Klun je torej priporočal, naj se zboljšajo plače in svota 300.000 gld. je vsprejeta tudi v ta namen.

Kaj naj torej rečemo o „Narodovem“ pisanju? Ali nam ne more zavreti kri v žilah, če beremo, s kakšnimi lažmi se napaja ljudstvo s sovraštvom do duhovnikov in do vere. Tisti, ki so sami izgubili vsako versko prepričanje, ne privoščijo niti ubogemu trpinu jedine njegove tolažbe; tudi to mu hočejo vzeti. Zato lažejo, zato

*) Seveda nikakor ne zadostuje ta svota, da bi se zboljšale delavcem plače po pravici. Dnine ljubljanskih delavcev so nižje, nego kjerkoli na kmetih. To je krivica, tembolj, ker sedaj po potresu trpé delavci tako, kakor drugi stanovci, s tem razločkom, da se na-nje nobeden ne ozira, mejtem ko drugi dobivajo obile doklade in podpore. Op. vr.

LISTEK.

„Narodna marela.“

Gospod urednik! Preteklo je že precej Save, odkar sem se zadnjič ponujal s polimano marelo. Ljuti politični viharji so vršeli mej tem čez lepo kranjsko deželo. Čul sem, da so nekateri želeli, naj se zopet prikaže „narodna marela“ in z višjega stališča vse presodi, kar se piše in godi; če pa drugače ne pomaga, naj kar zaprta udari po vročih glavah. Pa marele le ni bilo na dan. Ali veste, zakaj ne? Marelar je zvedel, da so nekateri iveri, ki so frčali izpod marele na vse strani, tako razburili nekatere zadete, da je trpela njih nevoljo cela družina. Da pa ta Pavlihov umotvor zopet nekoliko prezračim, in da protestujem zoper tistega strahu v Idriji, ki je po pismih strašil z mojim imenom „Križ-Kraž — Resnoba“, zato se vam iz nova predstavljam, ako dovolite, da razproستم svoj — stroj!

Deseto marelo šivam danes; lepo število! Se par pa bo „tucat“! Komu naj skažem čast, da ga vzamem pod njo? Brez dvoma se spodobi najbolj tistemu, ki je v volilni borbi najbolj kričal in črnilo prelivaj, onemu, ki si je nadel celo ime „kranjski Lu-

eger“ — dr. Slancu. Jaz mu od srca rad pustim to ime, le žal, da se mu roka od razburjenosti že tako trese, da se namestu Lueger podpisuje „Luegner“. Tako prikrojeno ime podpišem njemu v slavo rad z obema rokama tudi jaz, ker to se mu prilaga kolikor je dolg in širok. — V svojih enciklikah, s katerimi je preplaval celo južno Dolenjsko, bahal se je, da je že vse za njegova kandidata. Okoli Novega Mesta se je skliceval na krško okolico, češ, tam je vse naše; tam pa je slepil pismeno, da je v novomeškem okraju vse za nas itd. Pa volitve so presijajno pokazale, da je bilo vse iz trte izvito, lažnjivo skovano v njegovi črnilni kovačnici.

„Meni je s par drugimi organizirati boj proti vam farovski od Save do gorenje Krke in Kulpe tudi v kmetkih občinah in gledati na to, da v mestni skupini vse v redu gre, tudi v Belo Krajino moram vprašati po tem in onem. Jaz imam, ker drugi ne morejo z doma, dosti pri tej volitvi opraviti.“ Tako je pisal dr. Slanc v „Narodu“ št. 257. Čitajočemu ta oblasten oklic, šinile so mi v glavo besede:

„Was er schreibt, ist ungeheuer, er ruinirt die ganze Leier, O Herr Slanc, du Mutherwecker, Schlahtensänger, Feindenschrecker, Ach, wir möchten gar schön bitten: Nur nicht gar so toben und wüthen, Wer es gar so grausam macht, wird am Ende ausgelacht!“

Kakor turški paša hoče komandirati meščane in kmete od Save do gorenje Krke pa doli do Kulpe. Vse je preletal, kakor da bi se mu pamet zmešala; še celo po noči je sanjal, da se bori: „Dost nas je zunaj na agitacijskem polju... od navdušenega našega dolenjskega bojnega oddelka. Črnogledci sem na volilnem bojišču; rajše manj ko več glasov štejem, ali v živcih nekaj čutim, kakor da bo Schweiger na Belokranjskem dobro dobil po plečih in da morebiti ne bom več videl, kar sem tako težko gledal, prijatelja V. Pfeiferja v deželnem zboru.“

— Gospod Slanc, zdi se mi, da ste tisto jutro „mačka“ imeli, ali vsaj krmežljivo gledali, ko ste v „trompihelnu“ iskali, kaj pomenijo sanje o Schweigerju in Pfeiferju. Namesto Schweigerja ste sami po plečih dobili tako, da joj! In g. Pfeiferja bodete tudi še v bodoče, čeprav „težko“, morali gledati v deželni zbornici. Da se vam zaradi tega oči ne pokvarijo v teh šestih letih, pripravljen sem, kupiti vam „zwicker“, da ne bodo z menoj vred še drugi „klerikalci“ Vaše politične kurje slepote na vesti imeli!

Po volitvah je pisal dr. Slanc v „Narod“: „Skoraj ste bili tepeni!“ Gosp. doktor, pregovor pravi: „Skoraj še ni nikoli zajca ujel!“ Skusili ste prav dobro, da je to resnica; oba Vaša nasprotnika sta bila izvoljena soglasno! Kdo je bil torej „tepen“? Vam v polni meri veljajo besede:

obrekujejo, zato se družijo celo s tistimi, ki jih sicer sami imenujejo „narodne sleparje“ (prim. zadnji „Delavec“) s socijalnimi demokrati. Tista stranka, ki se je v mestnem zboru rogala Kalanovemu predlogu, naj se tudi za mestne delavce po potresu odloči kaka priklada, tista stranka, ki za svoje zasebne stavbe in za takozvane narodne stavbe (n. pr. Narodni dom, gledališče) najema same tujce, ki pri mestu in povsod, kjer more, odganja domačine, hoče odtrgati tudi delavca od živega verskega prepričanja. Vse jedno ji je, naj postanejo delavci socijalni demokrati, ali anarhisti, ali magari Turki, samo da bodo sovražili „katoliško“ ime in f. . . , pa je dobro. Poznamo vas in tudi delavcem ste že dali dovolj priložnosti, da vas izpoznajo.

Proti delavskemu, proti konsumnemu društvu ste legali, smešili ste vse, kar se je zgodilo v katoliški delavski organizaciji — ni čuda, da pobirate tudi iz „Delavca“ laži, kedar vam kaže.

Da je „Delavčeva“ in „Narodova“ notica naravnostno obrekovanje, se razvidi tudi iz tega-le poročila, ki smo je prejeli z Dunaja in v katerem lahko pričajo vsi člani proračunskega odseka, ki so bili navzoči v seji dne 13. novembra. Poslanec Klun je najprej poročal in tam, kot smo že naznanili, priporočal tudi zvišanje delavskih plač. Tu se pa oglasi gališki poslanec Pientak in je priporočal, naj se delavcem in delavkam v tobačnih tvornicah določuje povsod jednake plače. In nato je odgovarjal poslanec Klun tako-le: „Plače se morajo ravnati po razmerah dežel in okrajev. Delavec mora toliko zaslužiti, da more pošteno živeti s svojo rodbino. (To je „Delavec“ izpustil!) V Galiciji pa za živč gotovo ne potrebuje toliko, kakor n. pr. na Dunaju ali v drugih deželah. V Galiciji je stanovanje po ceni, ravno tako meso, žito itd. Torej se ne more zahtevati, naj bi bile plače galiških delavcev tolike, kakor n. pr. dunajskih.“

Poslanec Klun je res tudi omenjal, da se pritožujejo na kmetih, da jim manjka delavcev in da so bile občine ljubljanske okolice izročile deželnemu zboru prošnjo, naj pri vladi dela na to, da iz okolice ljubljanske ne bodejo sprejemali nobenih delavcev v tobačno tovarno. To omenja „Delavec“, a zamolčuje, da je poslanec Klun v odseku javno tole dostavil; „Toda to ne more biti. Vsak ima prosto voljo iskati si delo in zaslužka, kjer hoče. To bi bilo trinoštvo, ako bi se jim hotel kratiti zaslužek; zato se deželni zborni mogel ozirati na omenjeno peticijo.“

Tako se glasi resnično poročilo, za katero imamo pričo tiskano uradno poročilo in gospe poslance proračunskega odseka.

Kaj naj torej rečemo o „Narodu?“ „Delavec“ kot soc. demokratični list, se seveda po svoji moraliki poslužuje brez pomisleka tudi obrekovanja in laži; toda še „Narod“, list slovenskih izobražencev, poroča brez pomisleka laži proti slovenskemu duhovniku iz „Delavca“, potem menimo, da je dokazano kot beli dan, da ima „Narod“ jedini namen

oblatiti slovensko duhovstvo in raztrgati zvezo med njim in slovenskim ljudstvom. Nравne škode napravljata tudi z zlaganimi poročili dovolj, a za dolgo ne more trajati njegovo rovanje. Ljudje ga bodo izpoznali čim dalje, tem bolj in bodo po pravici pokazali vrata njemu in tistim, ki nastopajo v njegovem imenu.

Državni zbor.

Na Dunaju, 6. decembra.

Varstvo volilne svobode.

Posl. Bareuther in tovariši stavijo nujni predlog, naj se sklene zakon, ki bo varoval svobodo volilne pravice. Glavne točke tega zakona bi bile: Kaznuje naj se z zaporom 6—12 mesecev vsak, ki s silo ali zvijačo kakega volilca odvrača od volitve; jednako naj se kaznuje, kdor dožene, da se volitve vdeleži nevolilec, jednako se kaznuje vsak, ki obeta volilecu dobiček, ako se vdeleži volitev, kazni zadeni vsacega, ki se pregreši proti tajnosti volitve, ali ki razširja novico, da je odstopil ta ali oni kandidat. — Razprava o tem predlogu se je odložila na sobotno sejo.

Po interpelaciji poslanca Romanca in tovarišev, kaj misli vlada vkreniti glede izseljevanja galiških kmetov v Ameriko, se nadaljuje razprava o zakonu glede rudniških nadzornikov, ki se v podrobni razpravi dovrši do § 11., kjer se razprava o tem zakonu prekine in pride na vrsto nujni predlog posl. Pernerstorferja

o volilni preosnovi.

Predlagatelj utemeljuje svoj predlog, rekoč, da ne gre zopet zavlačevati stvari, ki je po njegovem mnenju sedaj najvažnejše politično vprašanje v Avstriji. Potrebno je, da poslanci spoznajo še pred božičnimi počitnicami vladni načrt o volilni preosnovi, ter določijo svoje stališče nasproti vladni predlogi. Nujno je, da vlada pa tudi posamezne stranke jasno barvo pokažejo glede tega vprašanja.

Ministerski predsednik Baden obžaluje, da danes pri razpravi o nujnem predlogu glede volilne preosnove še ne more objaviti načel, katerih se v tem vprašanju drži vladni načrt, obljubi pa, da to stori pri glavni razpravi o državnem proračunu, kar se bo zgodilo v treh ali štirih dneh. Takrat hoče vlada točno in jasno naznaniti svoje stališče glede volilne preosnove.

Grof Kuenburg izjavlja v imenu leveice, da je bila levica vedno za volilno preosnovo (!) ter da hoče to tudi sedaj pokazati s sodelovanjem v dotičnem odseku. Ker pa je ministerski predsednik naznanil, da se v kratkem objavijo načela, katera zastopa vlada v tem vprašanju, zato je on proti nujnosti predloga.

Posl. Brzorač smatra za največjo potrebo, da se volilna preosnova pripozna nujnim. Opravičeno je zahtevanje, da se predloži izgotovljeni načrt. — Konečno pripomni, da bodo Mladočehi vedno glasovali za splošno, jednako in direktno volilno pravico.

Posl. Lueger ostro napada prejšnje koalicijsko ministerstvo, kakor tudi nemško levico, katera bi morala glasovati za nujnost predloga, ako bi

častno sodila o volilni preosnovi. Mladočeska opozicija ni nevarna, ker je postal krotak češki lev.

Posl. Kaizl ostro odgovarja na Luegerjeve napade ter izjavi, da Luegerjevo nasprotstvo ne izvira iz stvarnih nazorov, marveč iz osebnega sovraštva. Mladočehi, ki so pripomogli, da so se obravnavali v zbornici antisemitski predlogi, nikakor ne bodo dovolili v kritiko o tem, kar se njim pripisuje, ter se ne bodo dali voditi dr. Luegerju.

Poslanec grof Warmbrand zavrača napade dr. Luegerja na koalicijsko ministerstvo ter pripomni, da je to resno delalo za volilno preosnovo.

Poslanec Pernerstorfer poudarja, da so bili Mladočehi res vedno za splošno, jednako in direktno volilno pravico, nasprotno pa krščansko-socijalna stranka, ki je sicer izvrstna v agitaciji, ni nikdar pokazala svojega načrta gledé volilne pravice. Splošna volilna pravica se bode uvedla v kljub vladnega in strankarskega nasprotstva.

Na to se odkloni nujnost predloga poslanca Pernerstorferja in se debata zaključí. Prihodnja seja jutri.

Politični pregled.

V Ljubljani, 7. decembra.

Česko. Cesarski namestnik grof Thun se je včeraj pripeljal na Dunaj ter se v ministerski sobi državne zbornice več časa razgovarjal z grofom Badenijem. Dasi je otvorjenje deželnega zbora povod njegovemu prihodu na Dunaj, vendar je v parlamentarnih krogih razširjena govorica, da grof Thun ne ostane dolgo na svojem mestu. Mladočehi mu utegnejo delati sitnosti in na drugi strani so mrzli proti njemu tudi nemški liberalci, ker ni dognal kompromisa med konservativnimi in liberalnimi veleposestniki. „Nar. Listy“ pa trdijo, da grofa Thuna odstop ni še gotov. Odvisno je od tega, kako bode postopal proti Mladočehom, ki so najmočnejša stranka v deželnem zboru. Kar se tiče obravnav z grofom Badenijem, naglašajo omenjeni list, da so bile le zasebne značaja. Po statutu mladočeske stranke morata za tako važne razgovore biti določena dva pooblaščenca, kar pa se doslej ni zgodilo. Grof Baden le slučajno izprašuje posamezne poslance o čeških razmerah, ker hoče biti popolnem poučen. Načeloma so Mladočehi še vedno v opoziciji, vendar se je razmerje do vlade mnogo zboljšalo. Grof Baden kaže dobro voljo, vendar pa še odlašajo rešitev češkega vprašanja. Z ozirom na to bodo Mladočehi glasovali proti proračunu. Dunajski listi zatrjujejo, da je cesar v sredo pri dvornem obedu govoril važne besede Mladočehu dr. Engelu, in da se je ta odpeljal v Prago, kjer bode poročal v izvrševalnem odseku mladočeske stranke.

Občinske volitve v Brnu. V kratkem se bodo vršile nove občinske volitve v Brnu. Čehi stopijo v volilni boj ter so proglasili 15 svojih kandidatov. V volilnem oklicu naglašajo, da nočejo poslovaniti Brna, zahtevajo pa popolno narodno enakopravnost v šoli in mestnem uradu.

Rusija. Svet je pričakoval in trdil, da bode novi ruski car dovolil več prostosti svojim katoliškim

„Was er in der Rache Träumen schlau geplant hat im Geheimen,
Bringt nur seiner Schnüffelbände statt der Ehre — doch nur Schande!“

Pa še celo pri domačem ognjišču ste se skoro prismočili. Govorilo se je po mestu, da je došlo v mesto 400 gld. za volilce. Dopoldne so volilci za ta denar pri Kosu jedli, pili in kadili, zvečer pa je bila miza za 60 oseb pogrnjena pri Brunerju. Nekateri so vzeli po dvakrat, trikrat, celo po štirikrat večerjo, ko so bili siti, poslali so jo domov. No, to je bilo vsaj dobro delo. Slančevi jogri se gotovo ne bodo pritožili, ako bi jim bila taka miza vsak teden vsaj po jedenkrat zastoj pogrnjena. A račun za večerjo je bil baje precej prevelik. Oštir je računil 294 gld. Ljubljanskega denarja pa ni bilo več toliko. Kaj storiti? Predložiti tak račun se ne spodobi. Pogodil je nasvet neki gospod, ki je svoje dni s Slancem vred izdajal glasilo: „Res ni glas ovi!“ „Razpošljimo po mestu polo, da „sotrudniki“ dodajo toliko, kolikor manjka. Kako se je poravnalo potem, ne vem; a govorilo se je, da se je račun vender le za 20 gld. znižal. Torej se je ta večer zajedlo in zapilo 274 gld. Torej je šla tudi doma trda!

Klasična inteligenca je bila tam zbrana. To

„razumništvo“ je pač dobro umevalo in še bolje dejanjsko skandiralo sloveč Pohlinov verz:

„Pišeta, pure, race, kostrune, kapune, teleta!“ in: „Vince breca okrog srca!“

Dober tek želim! Če je za nazaj že prepozno, pa naj velja za naprej, saj „čez sedem let vse prav pride!“

Za danes je skoro dovolj! Spominjam se, da je dr. Slanc pisal v „Narodu“, šte. 255: „S svedrom me deró, prej jim moj nos ni bil všeč, zdaj bi pa najrajše celega človeka vrgli v pekel!“ Za božjo voljo, tacega pa še ne! Vsakdo, ki gleda pod marelo, uvidi lahko, da le ljubeznivo božam njegovo politično lice. Pa čemu neki bi ga na meh drli s svedrom, saj je sam po volitvi priznal, da nam je hotel le „strah napraviti“. Menda se je hotel „mance“ iti? Njemu kot „strahu“ v čast ta-le kitica:

„Als eine Schmach im Narodsreiche seh'n wir hier eine
Vogelscheuche,
Die nur vom Windeshauch bewegt, die Aermel hin und
und wieder schlägt.
So wird da Clerikalen-Endecker zu einem alten Spatzen-
schrecker,
Talentlos über alle Massen, muss er auf's Schimpfen sich
verlassen,
Und setzt sich auf das Haupt mit Wonne als Fliege! König
seine Krone!“

Konečno moram opazovalcem moje marele še naznaniti, da namerava slavni agitator Slanc na svetlo dati zbrana svoja agitatorska pisma ali enciklike, tiste katere je „Slovenec“ že priobčil in še mnogo drugih v izvirniku. Cist dohodek bo namenjen političnemu pogorelcu dr. Slancu in sodrugom. Torej blag namen! Kdor se želi naročiti, piše naj Štefku Omokavzarju v Deveto deželo. Vsekako bode to epohalno delo važen prinos k slovenski psihologiji, zlasti h karakteristiki največjega sedanjega našega ekonoma advokata dr. Slanca in njegove neizgruntane logike.

Dovolj! „Če me kak konj med tem časom ne zvrne in ubije, se zopet najdemo na volišču pri prihodnjih volitvah.“ Grozno! Ako ste slavni gospod doktor na konju tako strašansko nerodni in okorni, kakor ste pri pisanju političnih člankov in pri agitaciji, potem se tudi jaz v resnici bojim za Vas. Zato Vam dam dober svet: „Da se Vam živeči spet umiré, privoščite si počitka! Prazniki so blizu; sedite k mizi in tolčite orehe, ali pa trite lešnike! To opravilo Vam pojde bolj srečno izpod rok, nego ne-hvaležna agitacija!“

G. urednik, sedaj spet zapiram marelo; kadar bo treba, se pa iznova prikaže. Vaš stari znanec.

Ligaš Križ Kraž.

podložnikom. To nado je utrjevalo imenovanje grofa Šuvalova za gubernatorja v Varšavi, na mesto generala Gurka. Toda „zli duh“ pri ruski vladi, načelnik sv. sinode ne miruje v svojem ognju za pravoslavje. Izgoni v Sibirijo vrše se po stari navadi in vsled višjega ukaza mora tudi grof Šuvalov, kakor trdijo, proti svoji volji ostreje postopati proti katoliškim Poljakom. Tako je grof Šuvalov ukazal katoliškim duhovnikom, da morajo po cerkvah rojstvo velike kneginje Olge naznati v ruskem jeziku. — Poljski duhovniki so ugovarjali ter se pritožili v Rimu.

Turčija. Vsa poročila o nemirih v Turčiji so navadno nezanesljiva. Danes poroča brzjav o krvavih pobjah v kakem kotu turške države, jutri zopet popravlja ali preklicuje poročilo. Tako svet prav nič gotovega ne zvé, kaj se godi na Kreti. Opozicijski listi poročajo o mnogih pobjah, vladni listi oporekajo tem poročilom. Najnovejše poročilo trdi, da so mohamedanci pri Erzeremu pobili mnogo kristijanov, mej njimi armenskega škofa. — Neki ruski diplomat, ki dobro pozna Armenijo, poroča, da so Armeni v Mali Aziji raztreseni po raznih okrajih. Vseh Armencev našteje nekaj nad 913.000 duš, združena prebivajo le ob vanskem jezeru.

Po deželnozborskih volitvah.

Iz Kamnika, 4. decembra 1895. Gospod urednik! Ker se mi zdi zadnje „Slovenčev“ poročilo o kamniški volitvi nekoliko nepopolno, dovolite še meni nekoliko prostora, da natančneje odkrijem svetu strast liberalnih privržencev pri deželnozborski volitvi v Kamniku. To Vam je bilo gibanje v dan 25. nov.! Dasi naši, recimo neodrešenci, v ponedeljkih radi dolgo leže, bili so ta dan tik s petelinjim klicem vsi na nogah, boljše rečeno: še spat niso šli. Kljub merzlemu vetru tisto jutro, videli smo razpete, z zabuhlim obrazom in zmedenih nog tekajoče agitatorje s črnim in listki v roci od hiše do hiše. Bili so to ljudje z gibčnim jezikom, gladkim grlom in elastičnim želodcem. Delali so slepo po navodilu privelegiranih zakupnikov javnega mnenja v Kamniku. Kdo gleda pri nas na poštenje in značaj; temnejšo ko ima kdo preteklost, odličnejše mesto se mu odkaže v javnem delovanju.

Važno ulogo agitacije vršilo je tudi občinsko uradno osobje. Kdo bi zameril tem, meščanom tako priljubljenim (?) ljudem, da store gosp. županu to uslugo? Postavili so se kot stoje noge čevljarskega stola, in ravno dovolj jih je bilo za nadziranje. Tudi „miš — volilka“ bi jim ne bila ušla. Jeden je jemel volilce na muho, drugi je volitev izvršilše sortiral in kazal boljši kvaliteti svojcev na sever, tretji pa, režljaje s trsko vabil na „grand-guljaš“ v gostilno „za mejstnim vodnjakom“. Tu Vam je bilo življenje in veselje! Pripoveduje se, da so si izposodili iz tovarne kotel tolikšne velikosti, da so rabili lestvico gasilnega društva in devet metrov dolgo kuhalsnico, katero je izdelal mizarček — liberalček. Da so po tolikšnem konsumu prišli celo tukajšnji mesarji v zadrego, razume se samo ob sebi. Kaj še-le prodajalec poprike, katere se je porabilo nič manj kot 9 kilogramov.

In naš g. župan in drugi brzonogi gospodje, koliko so storili korakov, poklonov in zatajevanja v agitacijski namen: koliko pa izrekli groženj, obljub in — laži. Nekam pa jih vendar ni bilo, dasi so tam nekako doma. Kaj jih je neki zadrževalo? Vsaj imajo stražnike, strah pred ljudmi gotovo ne. Slaba vest pač, in ta je hujša od strahu pred ljudmi. Toda čemu hoditi med volilce, ki radi prodajo svojo politično pravico za sladko besedo in kozarec vina? To gosp. župan dobro ve, zato samo mignejo in oskrbe primerne odstotke alkohola (to jako dobro umejo kot lekar) in volilci od tam, kjer so gospod župan doma, recimo iz Pozabljenega predmestja, šli so, s častno izjemo jednega volilca, v lastno skledo pljuvat. Kako pa so gospodje oblastno obrekovali našega kandidata, a s tem dajali sebi za-ušnice. N. pr. jeden izgled: „Obžalovanja vredno, da voliš nemčurskega poslanca, kajti Troji predniki so volili vedno le narodne može“. „Kdo je nemčur, kandidat ali jaz?“ „Oba.“ „Dokaze!“ „Ti še voliti nimaš pravice“. „Smem pa agitirati . . .“ „Kriegst bald eine Ohrfeige“ bil je odgovor tega navdušenega Slovenca. Tudi drugod nekje so vlovili volilca našega mišljenja, postrigli mu s sladkimi koreninicami in mu trobili vse mogoče na uho. A mož, poln humorja in trden v prepričanju, škodoval si je

s koreninicami, da je zaspal in bi kmalu volitev zamudil.

Da je bila res narodnost v veliki nevarnosti v Kamniku, kaže tudi to, da so prišle celo naše čitalniške igralke na pozorišče, ter zbadale z dovtipi nekega meščana nevolilca, ki je hotel z mirno besedo odpirati svojcem oči. Ko pa je bila bitka odločena in je z Malega gradu naznanil strel zmago Murniku — ko se je obhajal imendan cesarjev, niso streljali zaradi potresa, sedaj pa — bil je nežni spol po onih hišah ves raz sebe, kjer so se vršili manevri ali se delila podpora za reklamo.

Dolge vrste volilcev podale so se na-to v gostilno, ki je prava liberalna kovačnica. Tu, kjer so vedno sami med seboj, se sklenejo vsi liberalni načrti, najbrž tudi oni, o ravnokar dodelanem mostu, čegar slava gre po vsem Kranjskem. Da so dovoljno vživali jed in pijačo, ni mi treba posebej omenjati. Gotovo pa je, da kljub dobro in okusno prirejenih jedil in ponujanja inozemske prikuhe, jim bo kmalu še močnika in žganjcev zmanjkalo.

Gospod urednik! s svojim poročilom sem pri koncu. Vender zamolčati ne smem, da je v dan po volitvi imel tukajšnji glasoviti zdravitelj „Katzenjammra“ lečiti obilo strank, in se mu je njegova praksa povsem dobro obnesla. — e.

Tedenski koledar.

Nedelja, 8. dec.: 2. advent., evang.: Janez Krstnik v ječi. Mat. Brezmadežno spoč. D. M. Ponedeljek, 9. dec.: Sir šk. Torek, 10. dec.: Melkijad p. m. Sreda, 11. dec.: Damaz p. Četrtek, 12. dec.: Simezij m. Petek, 13. dec.: Lucija d. m. Sobota, 14. dec.: Spiridion šk. — Luninspremin: Zadnji krajec 9. dec. ob 8. uri 7 m. zjutraj. — Solnce izide 10. dec. ob 7. uri 38 min., zaide ob 4. uri 9 minut.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 7. decembra.

(Duhovniške izpremembe v ljubljanski škofiji.) C. gospod Anton Jemec je prezentovan za župnijo Podlipo. Premješena sta čč. gospoda kapelana Alojzij Zelezny iz Smartnega pri Kranju v St. Jurij pri Kranju; Anton Pfajfar iz Leskovca kot župni upravitelj v Leskovicu. Novo nameščen pa je gospod Josip Solar kot kapelan v Leskovcu.

(Domača umetna industrija na mejnarodni razstavi v Kairi.) Kakor je že znano našim čitateljem, dobil je v avgustu t. l. c. in kr. dvorni založnik gospod I. Mathian st. v Ljubljani na mejnarodni razstavi v Kairi prvo darilo za razstavljeno boudoirsko pohištvo zlato svetinjo. Ker se je pa to iz kranjske orehovine v italijanski renaissanci izdelano pohištvo zaradi umetne izdelave vrstilo v odd. za umetna dela, dobila sta gospoda I. Mathian st. in sodelavec za pripravljalna tehnična dela imenovane tvrdke I. Mathian ml. še posebe red za umetnost in znanost, na zeleno-rudečem traku.

(Otvoritev nove mestne dvorazrednice na Barju.) Minoli četrtek je bil jako pomenljiv dan za naše barjane, kajti blagoslovilo se je tako željno pričakovano novo šolsko poslopje, otvorila se je nova mestna dvorazrednica. Komur je znano prejšnje šolsko poslopje, katero je bilo v resnici bolj podobno magazinu, nego šoli, vé pač prav ceniti novo krasno poslopje. Ni čuda, da se je blagoslovljenje novega prepotrebne šolskega doma vršilo tako svečano in s tolikim veseljem. Ob 9. uri je bral č. gosp. župnik Vrhovnik v trnovski cerkvi sveto mašo, pri kateri se je z „Veni sancte“ sveti Duh poklical na pomoč. Po sveti maši pa so se povabljeni deloma v kočijah, deloma peš odpravili na Barje k novemu šolskemu poslopju. Zbralo se je tamkaj precej jako odličnega občinstva, kakoršnega barjani še niso z lepa videli. Udeležili so se slavnosti poleg drugih vladni svetnik gospod Merk, gimnazijski ravnatelj gosp. Senekovič, vodja obrtne šole gospod Subic, šolski nadzornik gospod profesor Levec, mestni župan gospod Grasselli in večina mestnih gospodov učiteljev. Veselo streljanje s topiči je naznanjalo, da se obhaja na Barju izvanredna svečanost, kakoršne barjani pač nikdar še niso doživeli. Blagoslovljenje se je vršilo v pričo šolske mladine, povablencev in domačinov na jako slovesen način. Svečanost je povzdigovalo lepo petje, katero je oskrbel gospod Belar, nekdanji prvi učitelj na Barju. Gospodje učitelji pa so še posebej zapeli dnevu jako primerno Foersterjevo kantato iz 126. psalma: „Ako Gospod ne zida hiše.“ V prvi vrsti pa nam je omeniti izvrstnih govorov, katere smo

slišali pri tej priliki. Ko je bilo blagoslovljenje končano, obrnil se je č. gospod župnik z jako prisrčnimi besedami do šolskih otrok ter jim kazal na Jezusovem zgledu, kako se jim je vesti doma, v cerkvi in v šoli. Obrnil pa se je tudi do starišev in učiteljev ter jih opomnil preimenitnih dolžnosti, katere jim nalaga njihov stan. Na to nam je gospod župan podal ob kratkem nekako zgodovino šolskega pouka na Barju ter nam zlasti pokazal, kako žalostne so bile tukaj prejšnje šolske razmere. Gospod šolski nadzornik je priporočal mladini pridnost v šoli, gg. učiteljema pa je s toplimi besedami polagal na srce, kako naj vse svoje moči porabita v to, da vzgojita vrle poštenjake, zveste veri, domu in cesarju. Konečno se je še gospod šolski voditelj z vspodbudnimi besedami obrnil do mladine ter jej priporočil pridno obiskovanje šole. Vzbuja pa je v mladih srcih tudi hvaležnost do onih, kateri so pripomogli k tako krasnemu šolskemu poslopju, zlasti hvaležnost do presvitlega cesarja, kateremu je mladina z vsemi navzočimi zaklicala trikrat „slava“. Na to so zapeli še cesarsko himno in s tem je bilo blagoslovljenje končano. Da se se šolski otroci tudi potem še dobro imeli, ko so dobili potrebnega telesnega okrepčila, ni mi treba omenjati. Sploh bo ta dan ostal barjanom in posebno šolski mladini brez dvoma v trajnem, prijetnem spominu.

(Iz Kamnika) se nam poroča: Famosni predsednik zloglasnega Murnik-Krnikovega volilnega shoda v Domžalah Janez Kuralt, ni bil zadovoljen z lavorikami, katere je žel kot pristen liberalen predsednik pri vseh — liberalnih ljudeh, marveč hotel se je še posebej znesti nad beneficijatom g. Jakobom Strupijem, trdeč, da je poslednji v pridigi na vseh svetih dan rekel, da on (predsednik Janez Kuralt) „ni nič vreden“. Vložil je tožbo pri c. kr. okrajnem sodišču v Kamniku radi razžaljenja časti. Pri zadevni razpravi zastopal ga je dr. Danilo Majaron, toženega g. beneficijata pa je zagovarjal dr. Ivan Sušteršič. Razprava trajala je cel dopoldan, a z dokazi, da bi bil gospod Strupi res izustil zadevne žalilne besede, je slabo šlo. Dr. Danilo Majaron se je pri tej razpravi kot jurist hudo blamiral, ko je hotel raztegniti obtožbo tudi na neki članek, katerega je g. Strupi pisal v Slovenca. Sodnik in dr. Sušteršič sta ga takoj podučila, da v tem slučaju spada cela stvar pred porotnike in ne pred okrajno sodišče v Kamniku, na kar je gospod Danilo svoj nesrečni predlog hitro umaknil. Konečno se je razprava preložila, da se pokličejo še dalje priče. A do druge razprave ni prišlo, kajti Janez Kuralt in njegov zastopnik sta se hitro prepričala, „da iz te moke ne bode kruha“ in sta tožbo umaknila.

(Iz Vodice) 6. dec.: Včeraj, 5. t. m. ob 1/12. predpoludne se je čutil tukaj srednje močan potres. Vrata in okna so zaropotala. — Prihodnji teden v sredo, 11. t. m. bo tukaj konkurenčna obravnava. Načrt za zidanje nove cerkve je prav lepo in umetniško izdelal arhitekt Jeblinger.

(Z Gorenjskega) se nam poroča: Govori se, da namerava vseučilišni profesor Urbančič prodati svoja obširna posestva Predvorom. Kot glavni kupec se je oglasil gorenjski židovski jež — baron Born. Če dobi oholi tujec tudi imenovano predvorsko graščino v last, postane položaj gorenjskih planincev še osodopolnejši. O „beati possidentes“, ki imate kaj pod palcem in vam ni ljubezen do domovine in bornega naroda le publici za čas volitev in odkritosrčno želite, da iz bornega naroda ne postane skoraj bornov narod — na noge, stopite možato v tekališče z oholim tujcem in rešite s evenkom domačo zemljo, za katero so naši pradedi tvegali kri in življenje.

(Občinske volitve) za občino Smartin pod Šmarno Goro vršile so se dne 3. in 4. decembra v Spodnjih Gameljnih. Vdeležba bila je izvanredno mnogobrojna. Zmagala je liberalna stranka. Največ zaslug za to ima g. Evgen Müllner, učitelj v Pirničah. Bil je ves čas na mestu kot vstrajen agitator. Kdo je opravljal mesto njega šole, ni znano. Glavno agitacijsko sredstvo je bilo, da se morajo izvoliti možje, ki bodo skrbeli, da ne bo treba dajati tiške pri popravi farne cerkve. Pregovoriti so se dali skoro brez izjeme Tacenci, ki so s Pirničani odločili zmago.

(Egipčanska tema) je vladala sinoči po ljubljanskih ulicah. Plinove luči so okoli 1/8. ure polagoma začele brleti ter so slednjič popolnoma ugasnile. Ob 9. uri je bila razsvetljava zopet v redu. — Gledališka predstava se je odpovedala. Po prodajalnicah, gostilnah in kavarnah so gorele navadne luči.

(Potres.) Iz Smlednika. Danes, 5. decembra se je ob 11. uri 35 minut dopoldne med precej močnim podzemeljskim bučanjem na lahno potreslo. Tudi 11. novembra ob 5. uri 28 minut zvečer je bil tu čutiti vertikalni sunljaj z bobnenjem pod zemljo, o katerem pa niso listi prinesli nobenega poročila. — Z Vrhpolj pri Moravčah se nam poroča: Danes ob 11. uri 39 minut se je čutil precej hud, toda kratek sunljaj združen s predhaja-jočim podzemeljskim bobnenjem.

(Osebnosti.) Elektrotehnični inženier Josip Sartori je imenovan učiteljem elektrotehnike na c. kr. državni strokovni šoli v Trstu. — Tržaško finančno ravnateljstvo imenovalo je finančnega respicijenta Adolfa Christiana davkarjem, računskega oficijala Antona Fajdutijskega računskim revidentom, rač. asistenta Petra Spadara oficijalom in praktikanta Frana Smerkinica rač. asistentom.

(Morilec Ferme.) Iz Celja se 5. t. m. poroča, da so prejšnji dan prišli na sled onemu zločincu, ki je prebivalce v Trojanah in Ločici v največji meri vznemirjeval s svojim groznim dejanjem. O zadnjem umoru v Ločici se poroča naslednje: Pretečeno soboto je prišel Pavel Ferme k mlinarju Troflu v Ločici, koder je že večkrat bil v delu in so mu bile ondote razmere popolno znane, ter tam prenočil. Drugo jutro se je podal mlinar v kakih 70 korakov oddaljeno gostilno pri Blatniku, koder si je naročil nekaj zelja ter prosil gostilničarja, naj ga mu pošlje na dom. Odsotnost mlinarjevo pa je Ferme porabil v to, da je šel v hlev, koder je bila dekla s svojim 14letnim bolnim sinom, ter prvo s sekiro, katero je dobil v veži, devetkrat udaril po glavi in s tem usmrtil, sina pa zadušil. Po storjenem činu se vrne v sobo ter sreča ravno vrnivšega se mlinarja, katerega istotako napade in pobije na tla, da je takoj mrtev obležal. Ko je na ta način odstranil vse zapreke, poiskal si je denarja. Kakor se trdi, je nabral blizu 100 gld. Po dovršenem opravi se poda iz hiše, zapre od znotraj vežna vrata ter pri hlevnih durih pobegne v trg Vransko, koder si je pri krojaču Ocvirku omislil novo vrhno obleko in pri urarju jedno zlato in jedno srebrno uro. Na to se je podal k rodbini Maconi, kjer je imel staro znanje. — Gostilničar Blatnik je v teku istega dopoldne poslal k mlinarju naročeno blago, toda dotični posel se je vrnil s pripombo, da pri mlinarju ni nikogar doma. Čakali so torej do večera. Toda ker se tudi sedaj ni nič gibalo pri sosedu, je šel gostilničar z nekaj možmi pogledat, kaj se godi. Ko so vlomili vežna vrata in prišli v notranje prostore, našli so vse tako, kakor smo zgoraj opisali. Ta dogodek so naglo naznanili policiji v Vranskem. Ondotni policaj Maconi, oče zgoraj omenjene rodbine, pošlje pri njem bivačega Pavla Fermeta v Braslovce po orožnike ter mu da za plačilo 1 gld. Ferme se res takoj odpravi na pot ter dovede orožnike na lice mesta, kjer so ležala mrtva trupla. Akoravno se je pri tem činu nekako čudno vedel, vendar ni nihče mislil, da je on morilec. Toda javno mnenje se je kmalu spremenilo, ko je drugo jutro izginil Pavel Ferme. Orožnik Alojzij Bizjak je takoj odpotlal več mož na vse strani, sam pa se je napotil najprej k rodbini Maconi, kjer je našel več sumljivih predmetov in zvedel, da je Ferme s to rodbino v tesni zvezi. Vendar pa tukaj ni mogel zaslediti nič gotovega. Proti večeru se je posrečilo odposlanim orožnikom, zaslediti Fermeta pri neki sorodnici na Sv. Planini. Zločinca so na to odvedli v Vransko. Še tisto noč se je podal Bizjak z njim v Trojanje ter ga predstavil nam že znani gospodinjini Novak, katera je v njem takoj spoznala morilca svojega moža. S tem je bilo dokazano, da je morilec v Trojanah in Ločici jedna in ista oseba. Drugo jutro so ga odvedli orožniki v Celje k okrožnemu sodišču. Z njim vred so pa aretovali tudi policaja Maconija, njegovo rodbino in Fermetovo mater. Zločinec je tajil vsakatero dejanje in izjavil, da je denar izkopal.

(Iz Celovca.) dne 5. decembra: Mil. knezoškof je imenoval pred. g. Ferd. Wappisa, stolnega korarja, za vodjo dijaškega semenišča „Marianum“. — Svetli cesar je imenoval okrajnega glavarja dr. Edv. Hermana za svetovaleca dež. vlade in poročevalca v administrativnih in ekonomičnih zadevah pri c. kr. dež. šolskem svetu. Herman se je kot c. kr. okr. glavar v Beljaku pokazal kot hudi naprotnik Slovencev. — Tukajšno Vincencijsko dru-

štvo bo imelo prihodnjo nedeljo dne 8. t. m. svoj letni glavni zbor. — V soboto, dne 14. decembra se bo moral zagovarjati Janez Kušej, bivši bauernbundskega podpredsednik itd., radi goljufije in zadolžene „kride“. Pozvanih je 6 prič. — Kakor sem že večkrat omenil, hočejo tukajšnji ultra-Nemci imeti svoj „deutsches Vereinshaus“. Misel jim ugaja, samo za denar jim trdo gré. Zato pa nadlegujejo neprenehoma obč. odbor, naj on poskrbi za potrebni „drobiž“. Zlasti h temu drega ponemčenec g. dr. Abuja. Pričakujejo, da bodo izdatno podpirali novi dom mestni zbor, dež. zbor (!), zasebniki itd. Naše mnenje je: če je gospodom toliko ležeče na tem, da dobijo svoj „nemški dom“, naj si ga tudi pošteno plačajo sami, a naj ne nalagajo novih bremen davkoplačevalcem. Zlasti pa oporekamo v imenu Slovencev, da naj se tako izključljivo nemško podjetje podpira z deželnimi denarji, h katerim morajo ogromne svote donášati tudi Slovenci.

(Mačka kot dedič.) V Stoblu na Gorenje Avstrijskem je pred kratkim umrla stara gospodična Karolina Marevch, ki je v oporoki svoji stari mački volila 1000 gld. Ta svota se ima porabiti za oskrbovanje dragocene živalice.

(Sejmi po Slovenskem od 9. do 14. decembra.) Na Kranjskem: 9. v Litiji, v Mokronogu; 10. v Metliki; 13. v Gorenjem Logatcu, Radolici, Mengšu, na Slapu pri Vipavi, v Senušah; 14. v Mišjem Dolu. — Na Slov. Stajerskem: 9. pri Sv. Lovrencu v Prežnu, Bučah, Vrenski gorici, Dobovi; 13. v Studenicah, Žavcu. — Na Primorskem: 9. v Turjaku, 14. v Kastvi.

Društva.

(Kat. društvo rokod. pomočnikov na Vrhnikih.) Vabilo k veselici, katero priredi kat. društvo na Vrhnikih v nedeljo, dne 8. decembra t. l. v društvenih prostorih. Vspored: 1. Pogovor. 2. Petje. 3. Deklamacija. 4. Igra. 5. Saljiva loterija. Začetek ob 7. uri. Vstopnina 20 kr., preplačila v korist društvu se hvaležno vsprejmó. — K udeležbi vabi uljudno načelnništvo.

(Bralno društvo v Mokronogu) ima svoj redni občni zbor dne 12. decembra t. l., ob 3. uri popoldne v bralni sobi gostilne „pri Lipi“. Dnevni red: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blaginjskega. 4. Poročilo arhivarja. 5. Volitev dveh pregledovalcev računov. 6. Volitev novega odbora. 7. Nasveti in predlogi. — K obilni udeležbi vabi uljudno odbor.

Narodno gospodarstvo.

Mejnarodna razstava za telesno vzgojo, negovanje zdravja in šport ter v to spadajočih industrijskih in obrtnih strok.

Ta razstava bo pod pokroviteljstvom Nj. c. in kr. Visokosti nadvojvode Ferdinanda Karola od maja do oktobra 1896 in bo obsegala nastopne skupine: 1. Hranitev, odgoja in telesna vzgoja otroka; 2. telovadba, plavanje, borenje in veslanje; 3. igre; 4. drsanje in druge zimske telesne vaje; 5. jahanje in vozarenje; 6. kolesarstvo; 7. hribolazstvo in turistika; 8. lov in ribarstvo; 9. oprava za potovanja; predmeti za pic-nic; 10. atletika; 11. amatersko fotografstvo; 12. domače in javno negovanje zdravja.

K razstavi se je oglasiti s posebno priglasilno izjavo najkasneje do 15. decembra 1895 pri osrednji komisiji v Inomostu. Odlikovanja se bodo nastopna delila: častni diplomi, diplomi svetinje z zlato krono, srebrno krono in bronasto krono.

Program vpogleda se lahko v pisarni trgovinske in obrtniške zbornice v Ljubljani in se na željo tudi vpošlje.

Telegrami.

Dunaj, 7. decembra. Cesar je izvršil slovesni obred, s katerim je izročil barete kardinaloma Hallerju in Sembratoviczu.

Dunaj, 7. decembra. „Fremdenblatt“ je uradno izrecno pooblaščen izjaviti, da češki namestnik Thun ne odstopi. Badeni ni voljan in nima vzroka odreči se pri izvajanju svojih političnih idej takih veljavnih mož, kakor je grof Thun, jednako ne odreče Thun svojega sodelovanja, dokler zamore pospeševati namene ministerskega predsednika. — Izven vladnih krogov pa še vedno prevladuje mnenje, da Thun kmalu odstopi.

Dunaj, 7. decembra. (Poslanska zbornica.) Finančni minister je predložil vladni načrt gledé odpisa hišnega davka in petodstotnega davka od čistega dohodka radi neiztirljivosti stanarine.

Budimpešta, 6. decembra. (Poslanska zbornica.) V današnji seji je zavračal posl. Tisza izjavo posl. Horvatha, v katerej je ta povdarjal, da bi bila morala vlada pokazati povodom zagrebških dogodkov, da so interesi Ogerske identični z onimi dinastije. Poslanec Tisza povdarja, da vsa dela kraljeve vlade nasprotujejo mnenju, kakor da bi bili različni interesi vladarjevi od onih Ogerske.

Pariz, 7. decembra. V trenutku, ko se je zaključila včerajšnja seja državne zbornice, je ustrelil nekdo dvakrat raz galerije v zborovalno sobano, katera je bila k sreči že skoro popolno izpraznjena ter vsled tega ni bil nihče zadet. Zločinca, ki se imenuje Lenoir in je trgovski pomočnik v Parizu, so prijeli ter vtaknili v zapor. Trdi se, da se Lenoir ni nikdar pečal s politiko.

Carigrad, 6. decembra. Vsa poročila o nejedinstvu poslanikov v vprašanju glede druge stacijske ladije, so neosnovana. Turška vlada tudi še ni odbila dotične zahteve, marveč le poskušala vlade pregovoriti, naj bi odjenjale v svojih zahtevah, kar bode tudi nadalje storila.

Carigrad, 6. decembra. Zadnji ministrijski svet se je posvetoval o nameravanih preosnovah v Armeniji. Zunanji minister je naznanil poslanikom, da je vsled tega odpotlal tri nadzornike v evropske pokrajine, ker je sklenil tudi tukaj, kakor v maloazijskih pokrajinah uvesti prepotrebno preosnovo.

Carigrad, 7. novembra. Tudi do sedaj se sultanovim pooblaščenecem ni posrečilo, pregovoriti Said-pašo, da bi ostavil angleško poslaništvo. Vprašanje zaradi druge vojne ladije je nespremenjeno. Vsaki dan se pričakuje skupni odgovor zastopnikov evropskih vlad.

Izvirnik: Giesshübl Sauerbrunn, želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih. Prospekti zastonj in franco.

GLAVNO SKLADIŠTE
MATTONIJEVE
GISSHÜBLER
 najčistije lužne
KISELINE

kot zdravilni vrecel že stoletja znana v vseh boleznih sapnih in prebavnih organov, pri protinu, želodčnem in mehurnem kataru. Izvrstna za otroke, prebolele in mej noseč (l.) nostjo. 6 49

Najboljša dijetetična in osvežujoča pijača.

Henrik Mattoni v Giesshübl Sauerbrunn.

Umrli so:

5. decembra. Valentin Budnar, postrešček, 75 let, Karlovska cesta 6, ostarelost.

V otroški bolnišnici:

6. decembra. Gabrijel Krajšek, delavčev sin, 3 leta.

V bolnišnici v Vodmatu:

1. decembra. Marija Janežič, samska reva, 80 let, starostna oslabelost.

4. decembra. Ivana Kos, samska delavka, 23 let, oedema pulmonum.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm.
6	9. zvečer	720.7	+9.9	pr. m. zah.	del. jasno	00
7	7. jutraj	719.4	+7.3	m. szah.	oblačno	
	2. popol.	721.5	+4.8	m. vzh.	skoro jasno	
Srednja včerajšnja temperatura +8.8°, in za 9.2 nad normalom.						

Razpis častnih nagrad.

Vedno glasneje se v novejšem času po javnih glasilih in v literarnih krogih izraža želja, naj bi Matica močnejše gojila v svojih društvenih knjigah leposlovje. Da tej želji ustreže ter pospeši razvoj slovenske pripovedne književnosti, razpisuje odbor „Slovenske Matic“ po določilih „Jurčič Tomšičeve ustanove“ 200 goldinarjev častne nagrade izvirni povesti slovenski, obsežajoči najmanj deset ti-

skovnih pól. Ko bi pa ne došla nobena takšna po-
vest, razpisujeta se zajedno tudi dve častni nagradi
po 100 goldinarjev dvema izvirnima povestima,
dbsezaajočima najmanj po 5 tiskovnih pól, oziroma
dvema daljšima epičnima pesnima, ali pa jedni
daljši epični pesmi.

Spisi, ki se poganjajo za častno nagrado, mo-
rajo biti takšni, da po obliki in vsebini ustrezajo
umetniškim zakonom pripovedne književnosti v obče,
poleg tega pa še književnim namenom „Slovenske
Matiice“ posebej. Pisatelji, katerim se prisodijo častne
nagrade, prejmo vrhu tega za svoja dela še
navadne pisateljske nagrade, katere plačuje
„Slovenska Matica“ vsled § 12. svojega opravičnega
reda po 25—40 gld. za tiskovno pólo. Rokopise je
brez pisateljevega imena pošiljati odboru „Slovenske
Matiice“

do 1. julija 1896. leta.

Pisateljevo ime je pridejati rokopisu zapečatenom
in opremljeno z dotičnim geslom.

Ker hoče odbor s tem razpisom ustreči veliki
večini Matičnih udov ter jim v roke podati lepo za-
bavno knjigo, pričakuje da se slovenski pripovedni
pisatelji — zlasti priznani slovenski pripovedniki, ki
so se doslej ogibali „Slovenske Maticice“ — primerno
odzovejo njegovemu pozivu.

V Ljubljani, dné 1. decembra 1875.

Fr. Levco,
predsednik.

E. Lah,
tajnik.

Tržne cene v Ljubljani

dné 7. decembra.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, m. st.	7	50	Špeh povojen, kgr.	—	66
Rež,	7	—	Surovo maslo,	—	72
Ječmen,	6	50	Jajce, jedno	—	3
Oves,	6	50	Mleko, liter	—	10
Ajda,	7	80	Goveje meso, kgr.	—	64
Proso,	7	—	Telečje	—	64
Koruza,	6	80	Svinjsko	—	58
Krompir,	2	80	Koštrunovo	—	38
Leča, hktl.	11	—	Piščanec	—	45
Grah,	10	—	Golob	—	15
Fižol,	11	—	Seno, 100 kgr.	2	40
Maslo, kgr.	—	90	Slama, 100	2	50
Mast,	—	60	Drva trda, 4 kub. m.	7	50
Špeh svež,	—	60	„ mehka, 4 „	5	20

Vozni red

avstrijskih državnih železnio,
veljaven od 1. oktobra 1895.

Prihajalni in odhajalni čas označen je v **srednje-
evropskem času**. Srednjeevropski čas je krajnemu času v
Ljubljani za 2 minuti naprej.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).

- Ob 12. uri 5 min. po noči osebni vlak v Trbiž, Pon-
tabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Selz-
thal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd, Lend-Gastein,
Zell na jezeru, Steyr, Linc, Budejevice, Plzenj, Marijine
vare, Heb, Karlove vare, Francove vare, Prago, Lipsko,
Dunaj via Amstetten.
- Ob 6. uri 10 min. zjutraj mešani vlak v Kočevje in v
Novo mesto
- Ob 7. uri 10 min. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel,
Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selz-
thal v Solnograd, Dunaj via Amstetten.
- Ob 11. uri 50 min. dopoldne osebni vlak v Trbiž,
Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Selz-
thal, Dunaj.
- Ob 12. uri 55 min. popoldne mešani vlak v Kočevje
in v Novo Mesto
- Ob 4. uri popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak,
Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Selzthal v Solno-
grad, Lend-Gastein, Zell na jezeru, Inomost, Bregnic,
Curih, Genova, Pariz, Steyr, Linc, Gmunden, Ischl, Bu-
dejevice, Plzenj, Marijine vare, Heb, Francove vare, Kar-
love vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten
- Ob 7. uri 20 min. zvečer mešani vlak v Kočevje in v
Novo Mesto.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.)

- Ob 5. uri 52 min. zjutraj osebni vlak z Dunaja via
Amstetten, Lipske, Prage, Francovih varov, Karlovih va-
rov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda,
Linca, Steyra, Gmunden, Ischla, Aussee, Zella na je-
zeru, Lend-Gasteina, Ljubnega, Celovca, Beljaka, Fran-
zensfeste, Trbiža.
- Ob 8. uri 19 min. zjutraj mešani vlak iz Kočevja in
Novega Mesta.
- Ob 11. uri 26 min. dopoldne osebni vlak z Dunaja
via Amstetten, Lipske, Prage, Francovih varov, Karlovih
varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solno-
grada, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregnice,
Inomosta, Zella na jezeru, Lend-Gasteina, Ljubnega, Ce-
lovca, Linca, Pontabla, Trbiža.
- Ob 2. uri 32 min. popoldne mešani vlak iz Kočevja
in Novega Mesta.
- Ob 4. uri 55 min. popoldne osebni vlak z Dunaja,
Ljubnega, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pon-
tabla, Trbiža.
- Ob 9. uri 4 min. zvečer osebni vlak z Dunaja preko
Amstettena in Ljubnega, Beljaka, Celovca, Pontabla,
Trbiža.
- Ob 9. uri 25 min. zvečer mešani vlak iz Kočevja in
Novega Mesta.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.)

- Ob 7. uri 23 min. zjutraj v Kamnik.
- Ob 2. uri 05 min. popoldne „ „
- Ob 6. uri 50 min. zvečer „ „
- Ob 10. uri 10 min. zvečer „ „ (ta vlak le
do konca oktobra meseca ob nedeljah.)

Prihod v Ljubljano (drž. kol.)

- Ob 6. uri 56 min. zjutraj iz Kamnika.
- Ob 11. uri 15 min. dopoldne „ „
- Ob 6. uri 20 min. zvečer „ „
- Ob 9. uri 55 min. zvečer „ „ (ta vlak
le do konca oktobra meseca ob nedeljah.)

Zahvala.

723 1—1

Vsem sorodnikom, prijateljem in znan-
cem mojega strica rajnega c. in kr. stotnika
v pok., gospoda

Franjo Tomšič-a

izrekam podpisana svoje najtoplejšo zahvalo
tako na prijateljskem sočutju v času bolezni,
kakor ob njegovi preselitvi v boljše življenje,
na darovanih krasnih vencih in obilem sprem-
stvu mestnega in vnanjega prebivalstva, po-
sebnost pa še zahvalim tukajšne neaktivne
gospode častnike, ki so preminulega svojega
tovariša na njegovi zadnji poti spremili z
vojaško častjo, konečno pa vse, ki so mi
bodisi ustno, bodisi pismeno v mojo tolažbo
izrazili svoje prijateljsko sočutje.

V Kranju, dné 5. grudnia 1895.

Marija Mayr.

Vabilo

na

osnovalni zbor

društva

„Zveza kranjskih posojilnic“

ki se bode vršil

v četrtek, dné 12. grudnia 1. 1895

ob 6. uri zvečer

v gostilniških prostorih katoliškega rokodelskega doma
v Ljubljani, Poljske ulice.

Dnevni red:

1. Volitev predsedništva osnovalnemu zboru.
2. Volitev društvenega načelnika in 8 odbor-
nikov.*
3. Slučajnosti.

K temu shodu se najuljudneje vabijo vsi člani
v zvezi stoječih posojilnic, nadalje ustanovniki in
podporni člani.

V Ljubljani, dné 7. grudnia 1895.

Za osnovalni odbor:

Dr. Ivan Šusteršič,
načelnik.

Dr. Jan. Ev. Krek,
tajnik.

* § 8 pravil slóve: Načelstvo obstoji iz načelnika in
8 odbornikov. Načelnika in odbornike izvoli občni zbor za
tri leta iz članov v zvezi stojećih posojilnic. Načelnik in vsaj
trije odborniki morajo stanovati v Ljubljani. 724 1—1

„Sičara“.

720 1

Eksekutivne dražbe.

Marije Pezdire iz Slamne Vasi zemljišča (4071 gld.)
ponovitev dné 12. dec. v Metliki.

Martina Grilja iz Rateževega Brda zemljišče (3256 gld.)
dné 13. dec. 1895 in 13. jan. 1896 v Ilir Bistrici.

Andreja Delosta iz Koritnice posestvo (12.130 gld.) dné
13. dec. 1895 in 13. jan. 1896 v Ilir. Bistrici.

Jožefa Grudna z Retij polovica posestva (250 gld.) dné
13. dec. 1895 in 17. jan. 1896 v Vel. Lašičah.

Ivana Brunskolice iz Majerla posestva (300, 705 in
40 gld.) dné 18. dec. 1895 in 17. jan. 1896 v Črnomlju.

Frančiške Krajca iz Travnika nepremakljivo posestvo
(840 gld.), terjatev 778 gld. 20 kr., dné 11. decembra 1895
in 12. jan. 1896 v Ribnici.

Ane Božič iz Gor. Vasi zemljišče (2060 gld.) s pri-
tiklinami (2 gld. 70 kr.) dné 18. dec. 1895 in 18. jan. 1896
v Krškem.

Jerneja Remca iz Havptmance posestvo (105 gld. 10 kr.).
terjatev 150 gld., dné 16. dec. 1895 in 20. januarja 1896
v Ljubljani.

Frana Tomažiča iz Sanabora nepremižno posestvo
(2562 gld. 70 kr.), terjatev 41 gld., dné 16. dec. 1895 in
20. jan. 1896 v Vipavi.

Janeza Vidica iz Zg. Prekra nepremakljivo posestvo
(1220 gld. 50 kr.), terjatev 400 gld., dné 21. dec. 1895 in
25. jan. 1896 na Brdu.

Ivane in Janeza Praznika iz Osolnika zemljišča
(6615 gld.) dné 17. decembra 1895 in 21. jan. 1896 v Vel.
Lašičah.

Učenca,

14 do 15 let starega, lepega vedenja in poštenih starišev,
takoje sprejme ter pové pogoje 722 1—1

Jernej Pečnik,

sediarski mojster, tapetnik in pleskar v Kamniku.

Tovarna cerkvene oprave.

Premovana

1873, 1881.

Jožef Deiller,

tovarna cerkvene oprave in izdeloval-
nica paramentov,

Dunaj, VII., Zieglergasse 27.

Zastopnik: Frane Brlekner.

Na dogovorjena naročila se izdelujejo vsi
cerkveni paramenti, kakor:

pluviali, dalmatike, velumi, stole,
baldahini, bandera itd. itd., pa tudi
cela mašna obleka v najprilnejši
obliki. 12 24—25

Cerkveni paramenti.

Cerkvena oprava.

Umestljno vezanje.

Kwizdov
fluid proti protinu
Mnogoletno preizkušeno, bolečino
olajšujoče domače sredstvo. Okrepčujoče
za trljanje pred in po dolgotrajnem tezanju.
Cena št. klenici 1 gld. a. v. v. 1/2 stekl. 60 kr. a. v.
332 (20 12) Glavna zaloga: 4
Okrožna lekarna v Kornenburgu.
Dobro se v vseh lekarnah.
Pažiti je na razpisno znamko in zahtevati
naj se izrecno
Kwizdov
fluid proti protinu

J. Hafnerjeva pivarna

v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 47

priporoča prečast. duhovščini in slav. občinstvu novo
uvvedeno okusno in zdravo 395 26 26

gössko marčno pivo,

katere razpošilja tudi v sodčih in steklenicah.

Restavracija je priznana izvrstna z veliko dvo-
rano za koncerte, družbe, društva itd., ter
lepim senónatim vrtom.

4 Keglišče je na razpolago. 24

Vhod tudi v Poljskih ulicah.

Naznanilo in priporočilo.

Preč. duhovščini in sl. občinstvu z mesta in na de-
želi javljam najuljudneje, da sem po potresu 15. aprila
opuстил prodajalnico v Gledališki ulici v Ljubljani, ter
imam odslej glavno zalogo 336 52—30

najraznovrstnejših klobukov

cilindrov, čepic,
slamnikov itd.

samo

na Starem trgu

(pod Trančo) št. 1

poleg čevljarskega mosta

Priporočam se ob jed-
nem v obilo nakupovanje
zagotavljajoč dobro blago
po nizki ceni.

Velespoštovanjem

J. SOKLIČ

v Ljubljani,

Stari trg. št. 1.

Želodčne kapljice.

Te kapljice so zelo pro-
spešne (provzročujejo slast
do jela, razstvarjajo sliz, so
pomirjive in olajšujejo,
ustavljajo krč in krepčajo
želodec); rabijo pri nape-
njanji in zapečenosti
preobloženem želodcu iz
jedili in pijačami itd.

Steklenica z rabilnim
navódom velja 20 kr.,
tucat 2 gld., 3 tucate
samo 4 gld. 80 kr.

Priporoča jih

Lekarna Trnkóczy

449 1 zraven rotovža v Ljubljani.

Pošiljajo se vsak dan po pošti proti povzetju.

PRIPOROČILNA NAZNANILA

domačih konservativnih obrtnikov in trgovcev, katera naj cenj. naši naročniki in čitatelji „Slovenca“ blagovolijo uvaževati.

Fr. Petrič v Ljubljani, Špitalske ulice

priporoča veliko svojo zalogo vsakovrstnega

blaga za moške in ženske obleke

vzlasti domačega in tujega sukna, razno volneno blago za ženska oblačila, rumbarško platno, cečr, tkanino, vsakevrstno hlače-vino, vso podlogo in potreščine za krojače, dalje svilnate, piketaste, platnene in bombažaste

= glavne in žepne rute. =

Izborna, trpežno črno sukno za duhovniške obleke, talarje, haveloke itd.

Ostanki najraznovrstnejšega blaga so v veliki izbiri po zelo znižani ceni na razpolago.

Ivan Kregar

izdelovatelj cerkvenega
orodja in posode
v Ljubljani, Poljska cesta
št. 8, pol. Alojzjevišča

priporoča se prečastiti duhovščini, cerkvenim predstojništvom in dobrotnikom v najnatančnejše izdelovanje

**monštranc, oiborijev, ke-
lihov, tabernakeljev,
svečnikov, lestencev,
križev itd.**

iz najboljših kovine po poljubnem slogu
in po nizki ceni.

Filip Fajdiga

mizar in založnik
pohištva

v Ljubljani

Slonove ulice št. 50

opozarja preč. duhovščino in sl. občinstvo
na izborna zalogo

**najraznovrstnejšega
pohištva**

izdelanega natančno
iz dobro osušenega,
trpežnega, mehkega
ali trdega lesa.

Izvršuje tudi naročila na vsakovrstno

hišno opravo
po nizki ceni.

lustrovani ceniki
so na razpolago.

**Največja in najcenejša
tvornica stolov in klopj**
za gostilne, kavarne, stanovanja, sprehajališča,
vrtove, kopelišča, zavode itd. itd.

Andreja Boucona

v Ljubljani,

Dunajska cesta 7. II. dvorišče

Stol
iz trdega lesa, poliran v orehovi
barvi,
velja samo
1 goldinar.

Fr. Breskvar pr. Šverljuga
knjigovoz v Ljubljani

Stolni trg 6 (poleg Katoliške Bukvarne)
se priporoča prečastiti duhovščini in slav.
občinstvu v vezavo vsakovrstnih knjig.
Vapreje tudi knjigovozna galanterijska
dela; vse po najnižji ceni.

GABRIJEL OZELJ

tapetar v Ljubljani, Tržaška cesta št. 19

se priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu v izdelovanje vseh v njegovo stroko spadajočih predmetov, kakor: garnitur, divanov, žimnatih in modrocevna peresih itd. ter jamči za trpežno, dobro delo po najnižji ceni. — Ponudi se tudi v tapetiranje in dekoriranje dvoran in sob, ktere tudi špalira. Osobito se priporoča za delo na deželi.

Josip Rebek preje Ahčin

ključavničar

v Ljubljani, Francovo nabrežje št. 13

priporoča se preč. duhovščini, cerkvenim predstojništvom in p.n. občinstvu v vsakovrstna stavbinska ključarska dela. Izdeluje trpežno izdelana štedilna ognjišča, ima v zalogi ključje iz aluminija. Posebej se se priporoča v izdelovanje cerkvenih spominkov in nagrobnih ograj. Zaloga in napeljevanje hišnih telegrafov in telefonov. Delo trpežno in natančno, cene nizke.

Franc Pavšner

krojač v Ljubljani nasproti gimnaziji

se priporoča prečastiti duhovščini v izdelovanje vsakovrstne

duhovniške obleke

in sl. občinstvu v naročila na izvrševanje civilne obleke po poljubnem kroju zagotavljajoč trpežno, natančno delo, uljudno postrežbo in kar možno nizko ceno.

Zajamčeno pristne čebelno-voščene sveče, voščene zvitke in med priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu

OROSLAV DOLENEC

svečar in lektar, trgovina z medom in voskom v Ljubljani, Gledališčne ulice št. 10.

Dobiva se tudi med v satovji, pitanec in medenina prav po nizki ceni. Zaloga in prodaja izvrstnega brinja in brinjevca, medenega žganja, lastnega izdelka. Kupuje med v panjih, sodčkih, pa tudi vosek in suho satovje.

BRATA EBERL, črkoslikarja

tovarna oljnatih barv, firnežev in lakov v Ljubljani za frančiškansko cerkvi.

Mojstra pleskarja c. kr. državne in c. kr. priv. južne železnice priporočata se preč. duhovščini in sl. občinstvu v vsa v nujno stroko vstevajoča se dela v mestu in na deželi. Delo izvršujeta povsem vzgledno po najnižji ceni. Prekupcem priporočata oljnat barve v ploščevinastih pušicah. Največja zaloga karbolineja, masčobe za konjska kopita in usnje.

Anton Belec-a

delalnice kleparskih, ključarskih in kovino-Specijalist tiskarskih del Specijalist v št. Vidu nad Ljubljano

za kritje zvonikov in raznih streh; za izdelovanje železnih vzdanih štedilnih ognjišč. Cerkevne svetilnice so na izbero v različnih velikostih in oblikah.

Friderik Pauer

pek

v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 50

priporoča slavnem. občinstvu vsakovrsten, trikrat na dan svež

kruh in razno pecivo.

V Ljubljani le na Starem trgu 21 v Rudeževi hiši pri

Jakobu Zalazniku

dobiva se vedno svež in ukusen

kruh, fino namizno in sladščiarsko pecivo

iz različne moke po nizki ceni. — Dobijo se vsak dan raznovrstni štruklji, domača potvica tudi v kosih in kruh na vago. — Priporoča se za naročila ob priložnostih, svatovščinah, imendnih in raznih slovesnostih.

FR. TOMEČ

pozlatar v Ljubljani, Streliške ulice št. 14 se priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu v izvršitev vseh pozlataških del in prenavljanja altarev, tabernakeljev, križevih potov, podob svetnikov itd. zagotavljajoč zanesljivo delo in nizko ceno.

HENRIK ZADNIKAR

izdelovatelj cerkvene posode v Ljubljani

Sv. Petra cesta št. 17.

priporoča preč. duhovščini vzgledno svojo zalogo cerkvene posode, svečnikov, lestencev, svetilnic, kadilnic itd. v raznem slogu izvršeni. Vapreje tudi naročila na nove predmete ter prenavlja stare, obrabljene. Delo posušeno iz zanesljive kovine po nizki ceni.

FRANC VELKAVERH

sedlar in jermenar v Ljubljani

Sv. Petra cesta št. 34

priporoča sl. občinstvu, prečastiti duhovščini in osobito kmetijskim gospodarjem svoje vzgledno izvršene sedlarske in jermenarske proizvode in sicer: vsakevrstna sedla, konjsko opravo, bluze itd. Vapreje tudi vsa naročila in pravice ter je izvrši po prav nizki ceni.

Franjo Toman

podobar in pozlatar, Križevniški trg 1, Ljubljana

se priporoča preč. duhovščini za izdelovanje cerkvenih in sobnih del po nizki ceni in priznana natančni izvršitvi. V zalogi ima sv. razpela, okvire (Goldleisten), slike, cofe, kroglice za vrvi itd.

Karol Hinterlechner

čevljarski mojster v Ljubljani

Francovo nabrežje št. 23

priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu svojo mnogo let na istem mestu poslujočo čevljarsko obrtnijo zagotavljajoč pošteno, trajno delo in delu primerno ceno.

Drag. Matkovič

brivec in vljasuljar

v Ljubljani, Stolni trg št. 11

se priporoča v najtanjše izvrševanje vseh v brivsko in vljasuljarsko obrt spadajočih del. Postrežba je uljudna in vsestranski pozorna.

Lorenc Blaznik

v Ljubljani, Stari trg št. 12

priporoča sl. občinstvu in prečastiti duhovščini svojo izborna — zaloga galanterijskega blaga — po najnižji ceni od 6 kr. in višje.

Zaloga in prodaja smodek in raznega tobaka.

JERNEJ ČERMELJ

trgovina z južnim sadjem in zelenjavo v Ljubljani, Semenišče (za vodo)

priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu svojo bogato zalogo vsega v gospodinjstvo spadajočega blaga po najnižji ceni.

Lekarna Piccoli

»pri angelu«

v Ljubljani, Dunajska cesta

Zaloga

najboljših medikamentov.

Dežnike

in

solnčnike

v

največji izbiri

priporoča

L. MIKUSCH, Ljubljana, Mestni trg 15.

Alojzij Erjavec pr. Zor

čevljar — Ljubljana, čeljarske ulice 3

se priporoča prečastiti duhovščini in sl. občinstvu v naročevanje

raznovrstnega obutala

katero izvršuje od najpriprostejšega do najfinejšega, iz zanesljivega blaga prav trpežno in cenó.

Franco Bončar

pleskarski mojster, v Ljubljani, Rimska cesta 9

se priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu v mestu in na deželi v vsa v pleskarsko obrt spadajoča dela, osobito pri novih stavbah, katera izvršuje zanesljivo in cenó. Prenavlja tudi obrabljene predmete.

IVAN ŠTRUKELJ

slikar v Ljubljani

na Dunajski cesti št. 7

se priporoča preč. duhovščini in slavnemu občinstvu v vsa slikarska dela.

Bodisi dekorativna, cerkvena ali fina sobna slikarska naročila izvršuje najnatančneje. Na razpolago so krasni kolrirani vzorci od najpriprostejšega do najfinejšega. Osobito razna cerkvena dela izvršil je vže večkrat v popolno zadovoljnost naročnikov. Cene dokaj nizke.

Mej dobrimi stvarmi najboljša

Je kemično čist zdravilstveni

kranjski liker

iz planinskih zelišč

J. Klauerja v Ljubljani „pri voglu“ pr. Skofijo

Ta specijaliteta prve vrste

gledé dobrote in vplivanja na prebavne organe se dobiva pri izdelovalcu in v vseh boljših špecerijah in v kavnarh.

Aleksander Götzl

podobar in pozlatar v Ljubljani

Glediške ulice št. 8

opozarja preč. duhovščino in sl. občinstvo na svojo izborna urejeno podobarsko in pozlataško delavnico v kateri izvršuje vsa dela natančno in cenó. Obrisi na razpolago.

Originalne prav lepe platnice

pridil sem podpisani za „WOLFOV SLOVAR“ ter se uljudno priporočam preč. gg. naročnikom in čitateljem »Slovenca« v vezanje imenovanega ravnokar dokončanega dela. **Cena platnicam z vezanjem vred za oba zvezka 2 gld. 80 kr.**

Krasne platnice pridil sem tudi za Mohorjeve knjige, osobito za molitvenik sv. Jožef in za lepo mladinsko knjižico „Pod lipo“

Prevzemam tudi vsa druga knjigoveška dela in jamčim za natančno in trpežno delo po nizki ceni.

Velespoštovanjem (696) (3—3)

FRANC BRESKVAR preje L. Šverljuga,
knjigovez v LJUBLJANI, poleg „Katoliške Bukvarne“

Najlepše veselje je bogato okrašeno božično drevesce.

Presenetljivo cene okraske, ki se vsako leto lahko porabi, priporočam staroreno-mirana mnogostransko odlikovana trdka 24 3—2

Franc Karol Bisenius I. Singerstrasse št. 11,
prosim, da se natančno pazi na naslov, ker nimam nikake zveze z jednako se glasečimi
tvrdkami in nikake filijalke.

- 1 zbirka 100 komadov najlepših okrasov za božično drevesce z jednim božičnim možicelnom gld. 2 75
- 1 zbirka s 120 kosi enakih dekoracij z veliko briljant. zvezdo za vrh drevesa gld. 3 75.
- 1 zbirka s 150 kosi dekoracij in plastičnim visečim angeljem s svilenim oblačilom in trobento gld. 6 75
- Najljubkejši okraski od neizgorljive snežene vate, 10 sortiranih kesov 1 gld.
- Angeljski laščki v dvojnih prsmah po 10 in 15 kr.
- Mignon-svetilke iz papirja za božično drevesce:

- 25 kosov raznih oblik v zlatih, srebrnih in drugih barvah gld. 1.—
- Patentovani svečniki, 12 kosov stane 8, 18, 30, 48, 60 in 75 kr.
- Krasno bliščeči angeljski kodri v zlatih, srebrnih in drugih krasnih barvah à 10 kr.
- Patentovani mah za božično drevesce, karton v zlatu ali srebru 30 kr.
- Lezene ovetne kite v zlatih, srebrnih in bronzenih barvah, 10 metrov 75 kr.
- Snežena volna, dvojni vložek, 12 kr.
- Lezena preja 15 kr.

Zelo cene sestave za juksne igre in tombolo z glavnimi in stranskimi dobitki, dobitok od 5 kr. nadalje. — Varni salonski umetni oženj za božični in Silvestrov večer, zbirka 60 kr., 120, 250 in 4— gld. — Podrobni ceniki brezplačno.

C. kr. priv. zavarovalna družba

RIUNIONE ADRIATICA DI SICURTÀ v Trstu

(ustanovljena leta 1838)

vsprejema z najkulantnejšimi pogoji zavarovanja proti škodam, ki jih napravijo ogenj, strela in razpok, dalje proti škodam na odpadkih najemnine vsled požara in razpoka, potem zavarovanje proti nevarnostim pri prevažanju po vodi in po suhem, in zavarovanje za življenje v najrazličnejših kombinacijah, kakor: kapitalov in rent, plačilnih še pri življenju ali po smrti zavarovane, otroških dot itd.

Zastopstva c. kr. priv. Riunione Adriatica di Sicurtà sprejemajo tudi zavarovanja proti toči na račun

družbe za zavarovanje proti toči in za pozavarovanje „MERIDIONALE“ v Trstu.

c. kr. priv. „RIUNIONE ADRIATICA DI SICURTA“
na Dunaju

v lastni hiši družbe, I., Weihburggasse. 16 12—6

Zastopstva v vseh glavnih mestih in večjih krajih Avstro-Ogerske

Fr. Čuden

urar v Ljubljani, na Mestnem trgu nasproti rotovžu

priporočam največjo in najizbornejšo svojo zalogo najraznovrstnejših

švicarskih zlatih in srebrnih žepnih ur,
stenskih in ur s stojalom, budilnikov,
zlatnino in srebrnino ua. ua.

- A. Vidiš krasno uro, katera točno in zanesljivo kaže?
- B. Ah, res presenetljivo! Kje si jo neki kupil in koliko velja?
- A. Pri znanem urarju Čudnu v Ljubljani za res čudovito ceno.
- B. Takoj idiva, omenim si tudi jaz podobno uro.

po zdatno znižani ceni.

Radi velike nesreče, katero je povzročil grozni potres, ni skoro nobene kupčije, torej je prav ugodna prilika za prav ceno nakupovanje.

V ceniku zaznamovane cene znižal sem za 10%.

V prav obilno nakupovanje se priporočam najuljudneje.

Ceniki se zastoj razpošiljajo.

Edina zaloga biciklov in raznih pristojev za vozarenje slovite trdke Iv. Puch v Gradcu. 285 36

Preselitev gostilniškega obrta in priporočilo.

Sl. občinstvu, prečast. duhovščini, spošt. svojim gostom in cenj. sosedom uljudno naznanjam, da sem opustil svoj mnogo let »pri Franciskanskem mostu« imajoči gostilniški obrt ter prevzel staro- in dobroznano

gostilno g. Činkole v Vodnikovi ulici 4.

Dosedanjim cenj. svojim gostom se pristrčno zahvalim za naklonjenost s prošnjo, da me tudi v bodoče počasté s svojim obiskom.

Skrb mi bode kot doslej, da zadovoljim z izvrstnimi gorkimi in mrzlimi jedili, pristnim vinom, Koslerjevim zmeraj svežim marčnim pivom, pel litra 11 kr., in prijazno postrežbo.

Proseč številnega obiska beležim

velespoštovanjem

(697) (3—3)

France Čonžek.

Vele-

častiti

duhov-

ščini

usojam si udano podpisana priporočati svojo priznano zanesljivo, vže 24 let poslujočo bogato

zalogo cerkvenih paramentov, blaga za vsakovrstno cerkveno opravo, čipek itd.

Izdelujem sama paramente v poljubnej obliki, istotako bandera in prapore v različni velikosti, tudi krasno s pristnim zlatom ročno pozlačena ali vezena.

Na željo vpošljem paramente in blago na izbero, ali pa grem osebo k preč. in cenj. gospodom, da se dogovorimo ustmeno radi naročil.

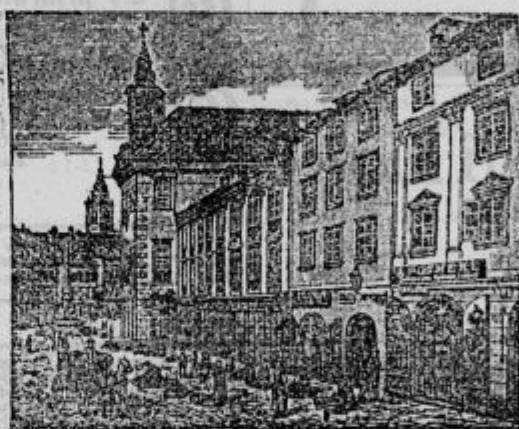
Ker jamčim za najboljše blago, prosim častite gg. naročnike, da blagovole vpoštevati moje mnogoletno, pošteno trgovino in zalogo ter jej dajo prednost pred tujimi tvrdkami, katerih izdelki se ne dajo natančno kemično preiskati.

Jaz dobivam blago iz najboljših, povsem zanesljivih tovarn; iz prve dunajske, ki je bila ustanovljena l. 1789. in obilokrat premovana, istotako iz najslavitejše lijske. Ker izdelujem predmete sama, torej morem postreči s poštenimi, dela vrednimi in sicer ravno istimi cenami, kakor če bi se naročevalo direktno iz tovarne, o čemur so se že mnogi na Dunaju kupivši gospodje duhovniki po njih lastnih izpovedbah osebno uverili.

Ana Hofbauer

vdova dež. tajnika,
v Ljubljani, Gledališke ulice.

Ustanovljeno
l. 1870

Lekarna Trnkóczy

poleg mestne hiše

v Ljubljani.

Priznanje.

Gosp. Ubaidu pl. Trnkóczy-ju, lekarju v Ljubljani.

Vaš »hmelno-sladni čaj« se je prav dobro obnesel, prosim torej, da mi pošljete še 5 zavojev.

Na Bledu, dne 2. januarja 1888.

Dr. Ferd. Zeissler,
topliški zdravnik.

- Hmelno-sladni čaj, 1 zavoje 20 kr., 14 zavojev 2 gld. 25 kr.
- Doktorja Trnkóczy-ja kri čistilni čaj, 50 in 30 kr.
- Doktorja Trnkóczy-ja mazilo za ozeblino, 1 lonček 40 kr.
- Pomada za rast las, 1 lonček 60 kr.
- Doktorja Trnkóczy-ja prašek zoper kašelj in za prsi, 1 škatljica 30 kr.
- Mazilo zoper pege, 1 lonček 50 kr.
- Doktorja Trnkóczy-ja jedilni prašek, 1 škatljica 58 kr.
- Doktorja Trnkóczy-ja obliž za turiste in za kurja očesa, komad 50 kr.
- Doktorja Trnkóczy-ja domače ali mazilo za rane, 1 škatljica 20 kr.
- Trnkóczy-jeva ustna voda, 1 steklenica 50 kr.
- Trnkóczy-jev zobni prašek, 1 škatljica 30 kr.
- Pariška šupa za dame, roza in bela, à 30 in 40 kr.

730—2

Homeopatična zdravila.

Poleg tega vsakovrstne medicinsko-farmaceutične preparate, specialitete itd. dijetetična sredstva, medicinska mila, parfumerije itd., katere priporočajo in razpošiljajo na vse strani lekarske firme:

Ubaldu pl. Trnkóczy, Ljubljana, Kranjsko.
Viktor pl. Trnkóczy, Dunaj, Margarethen.
Dr. Oton pl. Trnkóczy, Dunaj, Landstrasse.
Julij pl. Trnkóczy, Dunaj, Josefstadt.
Vendelin pl. Trnkóczy, Gradec, Štajersko.

Razpošilja se s prvo pošto. — Dovoljujejo radovoljno znižane cene.

Najbolje priporočena
za preskrbljenost vseh
v kurzem listu
zaznamovanih
menic in vrednostij

Menjalnica bančnega zavoda

Schelhammer & Schattera

Wien,

I. Bezirk,

Stefansplatz
Nr. 11, Parterre

Tesarski obrt v Ljubljani, Nove ulice št. 5

Se priporoča v vsa tesarska stavbena dela.
— Cene povsem terpežnemu, zanesljivemu delu
primerno nizke.
Domača tvrdka! Domača tvrdka!

658 24-8

Ivan Zakotnik
mestni tesarski mojster
in zapriseženi izvedenec
o. kr. deželne sodnije.

Ustanovljeno leta 1870.

Izdelava perila
za gospode, gospé in otroke
na debelo in drobno.

Cena in blago brez konkurence.

Oskrbi cele oprave za neveste.

Oskrbi oprave za novorojenčke.

Za kraj brez graje in za točno postrežbo
jamči tvrdka

J. C. Hamann
v Ljubljani,

ki s perilom oskrbuje mnogo o. in kr.
častnikov in o. in kr. mornarico.

Cenike nemške, slovenske, laške pošilja
na zahtevo brezplačno. 206 37

Na prodaj je iz proste roke radi družbinskih razmer

hiša v Škofji Loki

na Spodnjem trgu šte. 72

pripravna za vsako obrtnijo in v kateri je že stara kupčija. —
Natančneje pové posestnik **Janez Oblak**. 682 3-3

Učenec

iz dobre hiše se sprejme takoj v spe-
cierijski prodajalnici v Ljubljani.

Natančneje pové iz prijaznosti vredništvo
tega lista. 719 3-1

Služba organista (cecilijanca)

se precej oddá

v Štangi pri Litiji.

Mih. Sajé,
župnik.

705 3-3

Važno za kmetijstvo, tehnike in industrijo.

Amerikanske patentovane jeklene verige

katere niso zvarjene

iz tovarne tvrdke

Goeppinger & Comp. v Beli peči

Gorenjske.

Unzerreissbar.

Prednosti nasproti zvarjeni verigi: 1.) 2½ večja gotovost proti prelomu;
2.) prihranitev pri teži; 3.) brezpogojna varnost.

Izdelujejo se vsa vrstne verige za na noge in vodilne, adjustovane ve-
rige za krave, konje, pse, ojesa itd. itd. močne 1-8 do 6.5 mm.

Edina zaloga za Kranjsko pri

515 12-12 **ERNESTU HAMMERSCHMIDT-u** v Ljubljani
na Nemškem trgu.

V najem se daje od 1. dné januvarija
1896. leta

gostilna v „Nár. domu“

Radi pojasnil in podrobnih pogojev se je ponud-
nikom pismeno ali pa ustno zglašati pri podpisanem
upravnem odboru.

V Ljubljani, dné 1. decembra 1895.

Za upravni odbor „Nár. doma“:

dr. vitez Karol Bleiweis,
predsednik.

700 3-3

Ravnokar je izšla za proučevanje narodnega gospo-
darstva veleznamenita knjiga:

Erne bukve kmečkega stanu.

(Jedro kmečkega vprašanja.)

J. Sovrán.

268 strani, v mali 8°; cena 50 kr., po pošti 10 kr. več.

Dobiva se v Katol. Tiskarni, pri H. Ničmanu, Vod-
nikove ulice št. 2 in v Katol. Bukvarni.

Dunajska borza.

Dné 7. decembra.

Skupni državni dolg v notah	100 gld. 25 kr.
Skupni državni dolg v srebru	100 „ 35 „
Avstrijska zlata renta 4%	121 „ 95 „
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	99 „ 90 „
Ogerska zlata renta 4%	121 „ 70 „
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	98 „ 55 „
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1020 „ — „
Kreditne delnice, 160 gld.	372 „ 25 „
London vista	121 „ 95 „
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	59 „ 55 „
20 mark	11 „ 92 „
20 frankov (napoleonador)	9 „ 67½ „
Italijanski bankovci	45 „ 15 „
C. kr. cekini	5 „ 74 „

Dné 8. decembra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	147 gld. 20 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	157 „ — „
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	193 „ — „
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	97 „ 75 „
Tisine srečke 4%, 100 gld.	141 „ — „
Dunavske vravnave srečke 5%	130 „ — „
Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	107 „ 60 „
Posojilo goriškega mesta	112 „ — „
4% kranjsko deželno posojilo	— „ — „
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 „ 65 „
Priporitetne obveznice državne železnice	— „ — „
„ „ južne železnice 3%	166 „ 90 „
„ „ južne železnice 5%	131 „ — „
„ „ dolenskih železnice 4%	99 „ 50 „

Kreditne srečke, 100 gld.	199 gld. — kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	134 „ — „
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	17 „ 50 „
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 „ — „
Salmove srečke, 40 gld.	68 „ 50 „
St. Genois srečke, 40 gld.	69 „ 25 „
Waldsteinove srečke, 20 gld.	53 „ — „
Ljubljanske srečke	24 „ — „
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	169 „ 25 „
Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3390 „ — „
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	468 „ — „
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	100 „ 50 „
Dunajskih lokal. železnice delniška družba	— „ — „
Montanska družba avstr. plan.	87 „ — „
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	168 „ — „
Papirnih rubljev 100	130 „ 25 „

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zguje pri krebanjih, pri izžrebanju
najmanjšega dobitka.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni svati za dosego kolikor je mogoče visokega
obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.